

Ätterna Nordenskiölds släktförening

Släktföreningen för ätterna Nordenskiöld, Nordenskjöld och Nordensköld

Julbrev 2004

Bästa Frände

När det nu ånyo lackar mot jul är det dags för styrelsen att traditionsenligt sammanfatta några av årets händelser i ett julbrev.

Friherrebrev

I våras blev vi överraskade av att Bukowskis hade friherrebrevet för friherrliga ätten 357 Nordenskjöld med i katalogen till auktionen den 25 maj. Efter kontakt med innehavaren friherre Carl-Henrik Nordenskjöld och hans rådgivare överlämnades brevet till släktföreningens ordförande. Friherrebrevet förvaras nu i arkiv på Riddarhuset och skall så vara under Carl-Henriks livstid.

Friherretiteln och därmed också friherrebrevet tilldelades viceamiralen Otto Henrik Nordenskjöld den 7 oktober 1815. När Otto Henrik utnämndes till friherre hade 1809 års regeringsform trätt i kraft vilket innebar att titeln efter honom går i arv till ättens huvudman. Efter Otto Henriks död har titeln ärvts av hans söner fram till och med idag då den innehas av Carl-Henrik. Otto Henrik dog 1832 och titeln togs över av amiralen Carl Reinhold till 1871, Carl Casper Reinhold till 1881, Henrik till 1956 och efter honom nuvarande friherren Carl-Henrik. Friherrebrevet har följt med innehavaren av titeln så här långt och tack vare att Carl-Henrik överlämnat brevet till släktföreningen är det möjligt för oss att försäkra oss om att det kommer att bli så även i framtiden. Ett stort tack till Carl-Henrik för den frikostiga gåva.

Friherrebrevet

Filmvisning

Lördagen den 7 februari inbjöd Polarklubben och SSAG till filmvisning i Försvarshögskolans lokaler i Stockholm och flera medlemmar av släkten var inbjudna på visningen. Filmen "Fångad vid världens ände", beskriver Otto Nordenskjölds sydpolsexpedition med fokus på Argentinas insatser både genom expeditionsdeltagaren José Sobral och genom den undsättningsexpedition som Argentina sände ut för att hämta hem deltagarna. Filmen är producerad av tre argentinska filmskapare; Sanchez, Weinschenker och Moyano.

Nordenskiöld-samfundet

I maj 2005 får vi besök av Nordenskiölds-samfundet i Finland. Samfundet skall bla besöka vetenskapsakademien, Dalbyö och Rockelstad. Nordenskiölds-samfundet ger årligen ut en årsbok med fokus på vetenskapliga rön inom samfundets område. I årets årsbok har Martti Blåfield skrivit en beskrivning av Frugård och dess ägare.

Spännande i gamla arkiv

Martti Blåfield håller just nu på och lägger sista handen vid en bok om Naarkoski sågverk. Naarkoski by ligger i Puckila socken i Nyland (alltså ganska nära Mäntsälä) och Naarkoski (Naarfors) ligger vid Borgååen. Sågverket grundades år 1734 av Carl Fredrik Nordenberg. Sågverket var i mitten och senare hälften av 1700-talet en av de största handelssågverken i Finland. Men verksamheten i sågverket slutade år 1818, då sågen måste förstöras enligt Finska senatens beslut från år 1828. Detta berodde på att dåvarande ägarna inte ville betala sk. sågskatt och den enda möjlighet var då att förstöra sågen. Martti skriver att han under arbetet med att ta fram handlingar ur de gamla arkiven "hittade mycket intressanta material t. ex. beträffande Magnus Otto Nordenbergs verksamhet inom sågar och brädhandel och också mycket intressanta detaljer om Carl Fredriks verksamhet". Boken kommer att finnas på finska i bokhandeln i vår. Vi får väl hoppas att det kommer en svensk översättning så att vi får möjlighet att läsa om de första Nordenskiöldarnas affärsverksamhet.

Frugård

På Frugård pågår verksamheten som vanligt, men av olika skäl är man tvungna att minska på öppettiderna till nästa år. Den nya naturstigen är man mycket nöjd med och även det lilla häfte om naturen på Frugård som givits ut i år.

Presenter med släktvapen

Gudrun Walla i Strängnäs erbjuder medlemmar i Riddarhusets medlemsföreningar olika slags produkter med deras släktvapen. Se förslag i bifogade folder. Brickorna är riktigt snygga. Släktföreningen vill också gärna rekommendera ett par artiklar ur vår eget lager som:

Nordenskjöldbroschen – en kopia i tenn av en knapp som lär ha ingått i amiralens kuskens uniform. Kuskknappen kan användas både som brosch alternativt hängande i kedja. Knappen kostar 150 kr och kedjan 50 kr.

Nyckelring med släktens vapen. Nyckelringen är gjord i läder och "brons" och kostar 50 kr.

Både kuskknappen och nyckelringen är lämpliga som presenter och erbjuds i första hand till försäljning vid släktmötena. Om någon vill ha artiklarna innan nästa möte, går det bra att sätta in beloppet på släktföreningens pg:388529-0. Glöm inte att korrekt ange namn och adress samt vilka produkter ni vill ha.

Släktföreningens kontaktperson för artiklarna är:
Lollo Nordenskjöld, e-post: henrik.nordenskjold@swipnet.se

Äldre gravvårdar

Inom släkten finns ett några äldre gravar med gravstenar som idag är av stort kulturhistoriskt värde. Några av dessa minnestenar är tyvärr i dåligt skick och behöver repareras.

En sådan sten finns på kyrkogården i Nättraby. Stenen är rest över vicemiralen Otto Gustaf Nordenskjöld (1780-1861) och hans hustru Anna Fredrika. Otto Gustaf var en framgångsrik officer och utsågs till friherre 1841. Christer Fredholm, Nättraby beskriver gravstenen som gjord i gjutjärn ca. en meter hög med tidstypisk dekor. Stenen har dock gått av på mitten och den övre delen står nu lutad mot en kyrkogårdsmur.

Både församlingen och den kommunala förvaltningen är villiga till att bidra till stenens återställande i ursprungligt skick men anser sig inte kunna bära hela kostnaden själva. Om någon inom föreningen har möjlighet att lämna ett bidrag till renoveringen så ber vi er kontakta styrelsen eller Christer Fredholm.

Julklapstips

Här kommer ett tips på julklapp till alla som är intresserade av äventyr och vackra bilderböcker. En bra bok för oss som inte deltog i den jubileumsexpedition som sommaren 2001 besökte dessa platser.

"För segel till Antarktis - i Nordenskjölds kölvatten 100 år senare" heter en intressant och mycket läsvärd bok av fotografen och journalisten Per Öqvist som nu finns i bokhandeln. Vårt senaste släktmöte blev ju ett firande i Otto Nordenskjölds kölvatten med föredrag av Fred Goldberg

och Marta Löwenhjelm som tillsammans beskrev både de vetenskapliga och privata aspekterna på Ottos liv och gärning.

En expedition med svenska äventyrare seglade 2002 med Pelagic Australis, en segelbåt på 74 fot från sydamerikas sydspets till Antarktis och gjorde strandhugg vid samma platser

som Ottos fartyg besökt. Från Snow Hill och Hoppets vik jämförs bilder tagna vid Ottos expedition med bilder från hur där ser ut idag. Resan är förstås spännande med våldsamma stormar, farliga isflak hotande glaciärer och massor av djur och fåglar. Fotografen och journalisten Per Öqvist - som deltog på seglingen skildrar de båda expeditionerna med text och bilder från förr och nu.

Boken kostar 315 kr och köpas genom bokhandeln eller beställas direkt genom förlaget Ekerlids hemsida:

www.ekerlids.se

Släktmötet 2006

En arbetsgrupp inom styrelsen arbetar med temat för nästa släktmöte, som vi räknar med skall kunna hållas i Stockholm hösten 2006

Föreningens ekonomi

Föreningens ekonomi är fortfarande god men medlemsavgifterna är viktiga för släktföreningens intäkter. Styrelsen ber därför de av Er som ännu inte har betalt medlemsavgiften att göra det så snart som möjligt. Medlemsavgiften är oförändrat 40:- för enskild medlem, 50:- för familj och 350:- för ständigt medlemskap.

Ny hemsida

Släktföreningen har fått en egen hemsida och har registrerat internetdomänen www.nordenskiold.se Ett utkast till hemsidan finns på plats men är ännu inte fylld med innehåll. Det går dock bra att surfa dit och lägga upp ett bokmärke redan nu. För att navigera till en Internetadress som innehåller å, ä eller ö kan man behöva en s.k. plug-in till sin Webbläsare. En länk där en sådan plug-in kan hämtas kommer att finnas på hemsidan.

Den observante läsaren kanske tycker att detta liknar ett moment 22, men det finns alltid möjlighet att komma till hemsidan även utan att använda svenska tecken. Alla s.k. internationaliserade Internetadresser har en adress som kan skrivas med den gamla teckenuppsättningen på Internet och som därigenom fungerar för alla Webbläsare. Adressen är då <http://www.xn--nordenskild-zfb.se/> men den leder alltså till samma plats.

På hemsidan kommer det att finnas olika slags information om släkten och sådant som kan vara intressant för släktföreningens medlemmar. Det kommer att bli möjligt att ladda hem stadgar och en medlemsförteckning. Vidare kommer det att finnas ett kalendarium samt upplysningar om styrelsen och hur man kan kontakta dem. Vi tar gärna emot synpunkter från släktföreningens medlemmar kring innehållet.

Släktföreningens kontaktperson för hemsidan är:
Erik Nordenskiöld, e-post: erik.nordenskiold@home.se

En levande släktförening!

För att föreningen skall kunna fortleva är det viktigt att vi alla jobbar för att hålla föreningen levande. Stefan och Tønnes Nordenskiöld är fulla av idéer om vad vi skulle kunna hitta på för att våra ungdomar skall kunna träffas på ett "släkthemligt sätt".

Exempel som kan vara realistiska är;

- En resa till fjällen - lång eller kort weekend - som förutom skidåkning kan innehålla diskotek, kanske karaoke och matlagning tillsammans om utrymme finns.

- Långfärd med skridsko är en annan idé. Nu när Nordenskiöldslippet på skidor i Kirunatrakten förmodligen är nedlagt, startar vi upp Nordenskiöldsrännet på skridsko. Vi börjar med släktens ungdomar och ser om det fungerar. Göta Kanal eller någon av alla de ca 350 platser som finns att tillgå används till detta förslag. Kortlopp, mellanlopp, långlopp eller skojlopp (med skridsko och spark) - alla möjligheter går att få till i ett förslagsstadium.

- En äventyrshelg på sommaren med kajakpaddling och mountainbike är också en tänkbar aktivitet. Naturen är vår lokal och vistelsen underlättas om man har någon anhörig som kan stötta med både skjuts och det som behövs eller om man sköter det själv.

- Ytterligare en idé är en segeltur. Om någon har segelbåt "över" eller uttryckt på ett annat sätt skulle känna sig intresserad av att kontakta någon "arrangör" förälder med segelbåt för en mysig tripp på sjön.

Som ni märker finns det mängder med förslag till aktiviteter som man kan samlas omkring och det finns alldeles säkert fler förslag ute bland alla släktingar i omgivningarna. Att på detta sätt skapa kontakter i släkten är av godo och glädje. Hör av Er till släktföreningen **innan den 31 januari 2005**. Därefter vet vi hur intresset är och kan forma detta till en väldigt bra sak med stöd av släkten och föreningen.

Släktföreningens kontaktpersoner för aktiviteterna är:

Stefan Nordenskiöld, Finnmoliden 18, 656 39 Karlstad
stefan.nordenskiold@swedpower.com eller
Tønnes Nordenskiöld, Skogmansgatan 7, 461 41 Trollhättan,
tonnes.nordenskiold@akelius.se

Amiralens koppar

Amiralens koppar är nu äntligen på plats. Efter vice Amiralen Otto Henriks aktiva tid i flottan är han en tid placerad i Köpenhamn i en "internationell fredsstyrka efter Napoleonkrigen". Porslinsfabriken Konglig Dansk erbjöd allehanda produkter i tidens mode och Otto Henrik var liksom alla andra utlänningar intresserad och beställde bl.a. tekoppar i tidens stil med sin och sin hustru Beate-Jaquettes profiler i svart siluett. Erik Nordenskiöld citerar i boken **På Amiralens tid** (sid. 159) ur ett brev från amiralen till familjen följande: "Han säger sig ej kunna motstå frestelsen att låta göra tekoppar med vapen, namnteckningar och anhörigas siluetter. 'Du lär banna mig för mitt slöseri, och jag bekänner, att så är', skriver han."

Dessa koppar har gått i arv i Ebba Nordenskiölds familj. Ebba har skänkt dem till Sjöhistoriska muséet i Stockholm. Tanken är att kopporna skall ingå i en planerad utställning om bl.a. Otto Henrik som man hoppas kunna öppna under nästa år.

Amiralens servis

Grattis!

Grattis på födelsedagen säger vi till följande medlemmar som fyller jämnt under år 2005:

50 ÅR

Mats Nordenskjöld	Sollentuna
Eva Nordenskiöld Svensson	Sävedalen
Claës Nordenskiöld	Stockholm
Barbro Nordenskjöld	Trollhättan
Titti Eriksson	Åre

60 ÅR

Christer Hegardt	Vallentuna
Eva Nordenskjöld	St Ibb
Matts Nordenskiöld	Enskede
Ann Ljungwald	Nyköping
Karin Nordenskjöld	Gävle

70 ÅR

Mariana Nordenskiöld	Stockholm
Nils Staffas	Ronneby
Magdalena Nordenskjöld	Fårbo
Ulla Nordenskiöld	Göteborg

90 ÅR

Viktoria-Louise von Nordenskjöld	Tyskland
Hildegard von Nordenskjöld	Tyskland

Även de som fyller ojämnt år men lyckats passera 90-årsstreck-
et är värda att hyllas:

Inga Alexandersson	91 år	Nacka
Matha Löwenhielm	91 år	Göteborg
Eivor Nordenskjöld	91 år	Stockholm
Ilse von Nordenskjöld	93 år	Tyskland
Elsa Nordenskjöld	94 år	Limhamn
Erland von Nordenskjöld	99 år	Tyskland
Bergliot Nordenskjöld	99 år	Fårbo
Gunnel von Platen	99 år	Hälsingborg

Styrelsen sjunger unisont 'JA MÅ DE LEVA'

Med önskan om en god Jul och ett Gott Nytt År.

Styrelsen

Nuvarande styrelse fr.o.m. 2003

Carl Nordenskiöld, <i>carl@thorens.se</i>	ordförande
Louise Nordenskiöld, <i>nordschmidt@swipnet.se</i>	v. ordförande
Erik Nordenskiöld <i>erik.nordenskiold@home.se</i>	
Lollo Nordenskjöld, <i>henrik.nordenskjold@swipnet.se</i>	kassör
Tönnes Nordenskjöld <i>tonnes.nordenskjold@akelius.se</i>	
Ivar Nordenskjöld <i>ivar.nordenskjold@telia.com</i>	
Stefan Nordenskjöld <i>nordenskjolds@spray.se</i>	
Gunilla Nordenskjöld, <i>quetten@home.se</i>	sekreterare

Adliga ätten Nordenskiöld

Erik Matsson, torpare från Tierp i Uppland (död 1700) är den äldste kände stamfadern. Hans sonsöner, generalkvartermästarelöjtnanten, slutligen landshövdingen Anders Johan Nordenberg (1696–1763) och majoren, slutligen översten Carl Fredrik Nordenberg (1702–1779) adlades 1751 och introducerades 1752 med namnet **Nordenskiöld**.

Ätten utgrenades 1791 i kommendörsätten **Nordenskjöld**, nr 1912 A, ur vilken friherrliga ätten Nordenskjöld, nr 357, 1815 har utgått. Huvudmannagrenen har 1841 utgrenats i friherrliga ätten **Nordenskiöld** nr 394. Ättens första yngre gren, immatrikulerad 1818 på Finlands Riddarhus under nr 127 bland adelsmän, har 1857 och 1917 överflyttat till Sverige och har 1880 utgrenats i friherrliga ätten **Nordenskiöld** nr 405. En andra, yngre gren upptogs 1894 i preussiskt adligt stånd under namnet von Nordenskjöld. Originalsköldebrevet är sedan 1995 deponerat i Riddarhuset.

Valspråk

Deus clypeus meus »Gud min sköld«

Källa:
Riddarhusets genealogiska databas "Ättarnas adelshistoria och vapen."